

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízдила a soudců JUDr. Milady Tomkové a JUDr. Jiřího Pally v právní věci žalobce: **Ing. V. S.**, zastoupeného JUDr. Miroslavem Pinkasem, advokátem, se sídlem 28. října 14, Jablonec nad Nisou, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 16, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2004, č. j. 12/04 - Rk, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 10. 1. 2007, č. j. 10 Ca 251/2004 - 81,

takto:

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**
- III. Ustanovenému zástupci žalobce advokátu JUDr. Miroslavu Pinkasovi **se** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Shora uvedeným usnesením Městského soudu v Praze bylo řízení o žalobě směřující proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2004, č. j. 12/04 - Rk, zastaveno a o nákladech řízení bylo rozhodnuto tak, že žádný z účastníků nemá na jejich náhradu právo.

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti usnesení kasační stížnost, ve které zejména namítá, že Ústavní soud zrušil rozhodnutí Okresního soudu v Děčíně o zbavení stěžovatele způsobilosti k právním úkonům. Z odůvodnění nálezu je dle stěžovatele zřejmé, že rozsudek nemohl nabýt právní moci. Z toho důvodu musí být neúčinné následující úkony, zejména ustanovení opatrovníka stěžovateli pro správu jeho záležitostí a

majetku i pro zastupování ve všech právních úkonech. Opatrovník navíc konal ve střetu zájmů, z nepřipustných a opovržených příčin s cílem stěžovatele poškodit.

Městský soud v Praze po podání kasační stížnosti proti předmětnému usnesení postupoval ve smyslu § 108 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a předložil kasační stížnost s příslušnými spisy Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud nejprve konstatuje, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí městského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.).

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel byl v době zastavení řízení zbaven způsobilosti k právním úkonům a opatrovníkem mu bylo ustanoveno Město Jablonec nad Nisou. Napadené usnesení o zastavení řízení bylo opatrovníkovi (ustanovenému žalobci pro správu jeho záležitostí a majetku i pro zastupování ve všech právních úkonech) doručeno dne 16. 1. 2007, kasační stížnost byla stěžovatelem podána k poštovní přepravě dne 27. 11. 2007, tedy cca deset měsíců po doručení rozhodnutí jeho opatrovníku. Podle ustanovení § 106 odst. 2 s. ř. s. musí být kasační stížnost podána do dvou týdnů po doručení rozhodnutí, proti němuž směřuje. Dále však ze spisu vyplývá, že rozhodnutí nebylo v době jeho vydání zasláno zástupci z řad advokátů, který byl stěžovateli k obhajobě jeho zájmů v řízení o žalobě ustanoven usnesením ze dne 21. 4. 2005. Toto ustanovení zástupce nebylo žádným procesním krokem soudu ani zrušeno, ani jakkoli zpochybněno. Ustanovenému zástupci bylo rozhodnutí doručeno teprve dodatečně, na základě jeho dožádání. Za těchto okolností vyhodnotil Nejvyšší správní soud lhůtu k podání kasační stížnosti jako zachovanou, neboť ustanovením opatrovníka zastoupení opatrovance na základě usnesení o ustanovení zástupce nezaniká a soud je povinen s takovým zástupcem účastníka nadále jednat a doručovat mu soudní písemnosti (viz. Winterová, A. a kolektiv: Občanský soudní řád s vysvětlivkami a judikaturou, 1. vydání, str.61).

Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Ke kasačním námitkám je nutno uvést následující: Není pravdou, že by Ústavní soud vyslovil ve svém nálezu nepravomocnost rozhodnutí Okresního soudu v Děčíně z 16. 2. 2005 o zbavení stěžovatele způsobilosti k právním úkonům (či o ustanovení opatrovníka). Rozhodnutí o zbavení způsobilosti k právním úkonům stěžovatele bylo sice skutečně v daném případě následně nálezem Ústavního soudu ČR č. j. II. ÚS 303/05 ze dne 13. 9. 2007 zrušeno, avšak nepravomocnost tohoto rozhodnutí nebyla vyslovena. Rozhodné tedy je, že účastník řízení byl v době zpětvzetí žaloby a zastavení řízení městským soudem pravomocně zbaven způsobilosti k právním úkonům. Soud tedy postupoval správně a v souladu s platným právním stavem, když řízení zastavil, a to na základě řádného zpětvzetí žaloby pravomocně ustanoveným opatrovníkem. Nález Ústavního soudu má účinky ex nunc, a nikoli ex tunc - je (zjednodušeně řečeno) účinný až od svého vydání, nikoli „od tehdy“, tj. od vydání zrušovaného rozhodnutí. Podle § 58 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu jsou nálezy o návrhu na zrušení zákona nebo jiného právního předpisu anebo jejich jednotlivých ustanovení vykonatelné dnem jejich

vyhlášení ve Sbírce zákonů (pokud nerozhodne Ústavní soud jinak), některé další nálezy (o ústavní žalobě proti prezidentu republiky, o návrhu prezidenta republiky na zrušení usnesení Poslanecké sněmovny a Senátu, o opravném prostředku proti rozhodnutí prezidenta republiky, že referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii nevyhlásí a o tom, zda postup při provádění referenda o přistoupení České republiky k Evropské unii a nálezy, kterými Ústavní soud rozhodl o opravném prostředku proti rozhodnutí ve věci volby poslance nebo senátora a v pochybnostech o ztrátě volitelnosti a o neslučitelnosti výkonu funkcí poslance nebo senátora) jsou vykonatelné vyhlášením. Nálezy v ostatních řízeních (tj. zejména řízení o ústavní stížnosti, které je předmětem naší úvahy) jsou vykonatelné doručením jejich písemného vyhotovení účastníkům. Podle komentářové literatury (Filip, Hollander, Šimíček: Zákon o Ústavním soudu, komentář, nakladatelství C. H. Beck, r. 2007, 2. vydání, str. 311 a násl.) pak může mít nálezy účinky ex tunc v několika málo případech, např. při vyslovení, zda poslanec nebo senátor byl, či nebyl platně zvolen, nebo při vyslovení, že skutečnosti, které by byly důvodem zániku mandátu poslance nebo senátora, nebyly dány. To však není projednávaný případ. Již v případě zrušení usnesení Poslanecké sněmovny a Senátu má takový nálezy podle citovaného komentáře výslovně účinky ex nunc, a nikoliv ex tunc. V případě zrušení rozhodnutí orgánu veřejné moci podle § 82 odst. 3 písm. a) zákona o Ústavním soudu je pak důsledkem takového nálezu povinnost orgánu veřejné moci ve věci znovu rozhodnout. Příslušný orgán je při dalším postupu vázán právním názorem Ústavního soudu. Není vyloučeno, aby tento orgán rozhodl meritorně stejně jako předtím. Podstatné je, aby neopakoval protiústavní pochybení, které mu v nálezu vytkl Ústavní soud (Filip, Hollander, Šimíček: Zákon o Ústavním soudu, komentář, nakladatelství C. H. Beck, r. 2007, 2. vydání, str. 647 a násl.). To platí i pro projednávaný případ: nálezy Ústavního soudu č. j. II. ÚS 303/05 ze dne 13. 9. 2007, kterým bylo zrušeno rozhodnutí orgánu veřejné moci, je svými následky účinný až od svého vydání, nikoli zpětně (je třeba poznamenat, že tímto nálezem nebyla vyslovena ani nicotnost, ani nepravomocnost rozhodnutí). Je tedy nutno uzavřít s tím, že případné pozdější zrušení rozhodnutí o zbavení způsobilosti k právním úkonům v projednávaném případě nic nemění zejména na té skutečnosti, že rozhodnutím městského soudu bylo řízení na základě řádného zpětvzetí žaloby pravomocně ustanoveným opatrovníkem podle § 47 písm. a) s. ř. s. zastaveno.

K samotné otázce zpětvzetí žaloby opatrovníkem pouze okrajově nutno poznamenat, že ohledně podobné otázky již bylo Nejvyšším správním soudem rovněž judikováno v tom smyslu, že skutečnost, že zástupce stěžovatele nepostupoval v řízení před krajským soudem podle jeho představ, nemůže založit relevantní důvod kasační stížnosti. (Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 119/2005 - 77; ačkoli v tomto případě se jednalo o advokáta s procesní plnou mocí, ustanovení opatrovníka podle § 29 a násl. spadá v o. s. ř. do rubriky „Zástupci účastníků“. Pro tento druh zastoupení platí ustanovení § 31 o. s. ř., podle kterého ustanovený zástupce má stejné postavení jako zástupce na základě procesní plné moci - viz nálezy Ústavního soudu ze dne 25. 9. 2002, sp. zn. I. ÚS 559/2000, č. 111).

Za uvedených okolností nebylo shledáno pochybení v postupu a hodnocení městského soudu, a tedy ani důvod k zásahu do pravomocného soudního rozhodnutí. Nejvyšší správní soud z výše uvedených důvodů neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji ve smyslu § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení má oporu v ustanovení § 60 odst. 3 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba (v tomto případě kasační stížnost) odmítnuta.

Zástupce ustanovený stěžovateli v řízení o žalobě ve věci žádné úkony neučinil, odměna za zastupování mu tedy nebyla přiznána.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2008

JUDr. Bohuslav Hnízdl
předseda senátu